

بهش: پهروهدهی تایبەت

کۆلێژ: پهروهده

زانکۆ: سه‌لاحه‌ددين - هەولێر

بابەت: دهروونزانى منداڵ

پهرووکی کۆرس - (سالی 2) - سیمەستەری یەکەم

ناوی مامۆستا: پ. ی. د. آراز حکیم رضا

سالی خویندنی: 2023 / 2022

په‌رتووکی کورس

Course Book

<p>دروونزانی مندال</p> <p>پ. ی. د. آراز حکیم رضا</p> <p>په‌روده‌ی تایبیت / کولیزی په‌روده / زانکوی سه‌لاح‌ددین - هولتیر</p> <p>نیمیل: araz.radha@su.edu.krd</p> <p>ژماره‌ی تلفن: +964 0750 749 0101</p> <p>تیوری: (3) سی کاتژمیر</p> <p>(8) هشتم کاتژمیر</p> <p>https://academics.su.edu.krd/araz.radha</p> <p>دروونزانی، دروونزانی مندال، گمهش، پیگمهیشن، کورپله، بوماوه، ژینگه، گلاند و رژینه‌کان، بیبی‌شیبوون، رهفتاری شهربانگیزی، رهفتاری پشتیپیه‌ستن، گمهشی جامسته‌ی، گمهشی هوشمه‌کی، گمهشی مورالی، گمهشی کومه‌لایه‌تی، گمهشی هملچوونی.</p>	<p>1. ناوی کورس</p> <p>2. ناوی ماموستای بهر پرس</p> <p>3. بهش / کولیز</p> <p>4. په‌بودنی</p> <p>5. یه‌که‌ی خویندن (به سه‌عات) له هه‌فتیه‌ک</p> <p>6. ژماره‌ی کارکردن</p> <p>7. کوئی کورس</p> <p>8. پرژفایلی ماموستا</p> <p>9. وشه سه‌ر هکوهکان</p> <p>10. ناوی کاشتی کورس:</p> <p>دروونزانی مندال یه‌کیکه لمو بابته سه‌رهکی و پیویستانه‌ی که له قوناغی دووه‌می بهشی (په‌روده‌ی تایبیت) له سیمیسته‌ی په‌کم دمخویندیریت، به مبیستی زیاتر ئاشناکردنی قوتاپیانی ئهو بهش به بابته‌کانی دروونزانی به گاشتی و دروونزانی گمهش و گمهشی مندال به تایبیتی به شیوه‌یه‌کی زاستیانه‌ی وورده، به پشتیه‌ستن به سرچاوه‌ی زانیاری نوی له بواره‌که‌دا تا قوتاپیان ئالیان ئالگادار بیت و بتوانیت سوود لهو زانیاریه تیوری‌بیانه و مربرگریت بو لایه‌نی ژیانی خوی و له کاری پیشی‌ی داهاتوویاندا، ئمه‌مش چونکه دروونزانی مندال دمخریتنه تیو وورد و درشتی ژیان و گمهشی تاکمه‌ه له قوناغی سکری تا ساتی لمدایک بون و گمهیشن به قوناغی همز مکاری، که بیکومان ئمه‌مش په‌بودنیه‌کی نزیک و راسته‌خوی به پسپوری‌بیه‌کیمانوه همیه.</p> <p>هه‌روه‌ها بکار هنیانی ئمو بابته بو ئاپاسته‌کردنی قوتاپیان به شیوازیکی زانستیانه و په‌روده‌یه‌کانه، تا بتوانن تاکی تمدر وست و پرچمک به زانست زانیاری بهر هم بهتمن له رووی دهروونی و کومه‌لایه‌تیه‌وه، ئمه‌مش بهو هویه‌ی که ئهو زانسته (دروونزانی مندال) لایه‌نه تیوری‌بیه‌کانی هه‌دوو زانستی (دروونزانی گاشتی) و (دروونزانی گمهش) له خوی دهگریت.</p> <p>له‌کمئ ئوانشدا همولدان بو شاره‌زاپون و وره‌گرتی ئزرمونی زانستی به شیوه‌یه‌کی تیوری دهباره‌ی دهروونزانی مندال و بیکهاته‌کانی و تیور مکانی و گرنگترین ئمو بابته‌نیه که له خوی دهگریت، ئمه‌مش چونکه دروونزانی مندال به لایه‌نیکی گرنگی بواری په‌روده و فیرکردن داده‌نریت، که ئمرکی رینماپیکردن و ئاپاسته‌کردنی قوتانی و ماموستا و سه‌رجمم پنکهاته‌کانی په‌روده و فیرکردن له ئستق دهگریت، بیکومان ئمه‌مش گرنگی بابته‌که ده‌دختان له لایه‌کمه و له لایه‌کی تریشموه وا دهکات که له داهاتوودا هملگری پسپوری‌بیه‌کی خویان بن به‌راستی و ئمرکی رینماپی و ئاپاسته‌کردن و ماموستایه‌تیان له بواره‌کی خویاندا و مکو پیویست و بی که‌مکورتی بیبن، ئمه‌شی به گرتنه‌بیری ریوشونی زانستی ئمو لایه‌نه دهروونی و کومه‌لایه‌تیانه که لهم بابته‌دا خویان دهیتنوه.</p> <p>ئمه‌مش چونکه گمهشی مندال جهخت دهخاته سه‌ر سه‌رجمم لایه‌نکانی گمهش، وک گمهشی هملچوونی، هوشمه‌کی، کومه‌لایه‌تی، جامسته‌ی و کسایتی مندال له قوناغی پیش لمدایکبوونوه تاکو قوناغی همز مکاری. هه‌روهک دروونزانی گمهشی مندال وا دهکات تاکه‌کان فیری ئمه‌بن کهوا چون رهفتار له‌کم بکمن، جا ئمکم ئمو کمه باوک و دایکه، یان ماموستایه له قوتاپخانه یان سه‌رپر شتیاری منداله له ماله‌وه یان له دایه‌نگه‌کان.</p> <p>11. نامانجه‌کانی کورس:</p> <p>دەتوانین گرنگترین نامانجه‌کانی ئهم کورس لهم خالانه‌ی خواره‌ودا کورت بکەینموه:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ئاشناکردنی قوتاپیان به بابته و تهه‌ر مکانی دروونزانی مندال به شیوه‌یه‌کی تیوری. 2. شاره‌زاپونی قوتاپیان دهباره‌ی پراکتیزه‌کردنی ئمو لایه‌نه تیوری‌بیانه لهم بابته‌دا دهیخوین له داهاتووی کاری پیشی‌بیاندا به شیوه‌یه‌کی کارامه و لىهاتوویی زانستیه. 3. یه‌کیک له هه‌ر ئامانجه گرنگه‌کانی ئهم وانه‌یه بریتی له پیدانی زانیاری به دایکان لهکاتی دووگیانیدا بو ئمه‌وه دووربکمون له خواردن و خواردنه‌وه نا تمدر وست که په‌بودنیه‌کی راسته‌خویان له‌کم گمهشی مندال لعنوا سکی دایکیدا همیه. 4. به خویندنی بابته‌ی دروونزانی گمهشی مندال قوتاپی زانیاری و مردمگری لمباره‌ی گمهشی مندال له سه‌رجمم لایه‌نکانی گمشموه. 5. فیربوونی قوتاپی سه‌باره‌ت بهوهی هوکاره ده‌رکی و ناوه‌کییه‌کان چین کهوا کاریگه‌ریان لەسەر گمهشی مندال همیه.
---	--

<p>6- تیگه‌شستی قوتاییان لمه‌ی که چون تمدنی مندال کاریگه‌ری همیه لمسن ژیانی ئهو كمسه له دوازدا وله قوناغه‌کانی دیكەی تمەندا، ئەمەش وا دەکات دایكان و باوکان بە وريابىت مامەلە لەگەل مندالەکانىدا بكمەن وله حەز وئارمۇكەنیان تى بگەن، وھەمۇل بەن بە پېنى توانى ھۆشمەکى ئەوان مامەلمىان لەگەلەدا بکەن.</p>
<p>12. ئەركەكانى قوتابى:</p> <p>ئامادەبۈون و پابەندبۈونى قوتاییان بە تمواوى لە وانەكان و کاتى تاقيكىرنەمەكەندا، بەشدارى بەردوامى قوتابى بە دەربىزى راو تيگەشىتى لە وانەكاندا، نۇرسىنى راپورت و پېشىكەشكەرنى، ئەنجامدانى چالاکى پراكتىكى پەيوەست بە بابەتكەمە.</p>
<p>13. رېيگەي وانە ووتەمە:</p> <p>رېيگەي گفتۇڭ، رېيگەي گروپات، بەكارەتىنانى داتاشۇ و پاومەرىپۇنت، تەختەي سېپى، مەلزەممە.</p>
<p>14. سىستەمىيەنەنگاندىن:</p> <ul style="list-style-type: none"> - كويىز = (4) چوار نمرە. - تاقىكىرنەمەكەندا / مانگى يەكمەم = (15) پازدە نمرە. - مانگى دووەم = (15) پازدە نمرە. - راپورت نۇرسىنى = (6) شەش نمرە.
<p>15. دەرئەنچامەكانى قىربىوون:</p> <p>گۈنگۈرۈن پەيامەكانى ئەم كۆرسە و ئەم لايەنەنى كە چاومروان دەكىرىت قوتابى لە كۆتايى ئەم كۆرسەدا قىريان بىبىت خۆى لە چەند خالىكدا دەيىتىتەوە كە لە گۈنگۈرۈن بىتىپەن لە:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. شارمزابۇون بە شىۋىيەكى تىۋىرى دەربارەي دەرۋونزانى مندال. 2. شارمزابۇون بە شىۋىيەكى تىۋىرى دەربارەي گۈنگۈرۈن تەمور و لايەن و تىۋىر و قوتابخانە و بىرۇردا جىاوازەكان لە بوارى دەرۋونزانى مندال. 3. ورگىتنى ئەم چەمەك و زار اوانەي پېيەندىييان بەم زانستانەمە كەمە. 4. شارمزابۇون دەربارەي مېزۇرى سەرەملەدان و گەشمەكىرىنى دەرۋونزانى مندال و سەرتائى بە زانست بۇونى. 5. قوتايىانى ئەم بەشە لە رېيگەي پېشت بەستن بە لايەنە تىۋىرىيەكانى ئەم بابەتكەمە چۈن دەتوانىن بىن بە كەسى پىپۇر لە رىنمايىكىرىن و ئاراستەمەكىنى پەرمەردەبىي و دەرۋوننى لە بوارى خۆياندا. 6. بەشدارىكەرنىتىكى كاراى ھەلگەرانى ئەم پىپۇرلىكە لە چارەسەرکەرنى گەرفتە پەرمەردەبىي و كۆمەلەيەتكەن ئەم دامزراوە پەرمەردەبىيەكان و جەختىرنەمە لەسەر شىۋازە دروستەكانى مامەلەكەن و پەرمەردەكەرنى مندال.
<p>16. لىستى سەرچاوهەكان:</p> <ul style="list-style-type: none"> - سەرچاوه بېنەرتىيەكان: 1 قەرەچەتىنى، كريم شريف (1998) سايکولوژيي مندال (بەشى دووەم)، چاپخانەي زانكۆ / ھولىر، چاپى يەكمەم. - قەرەچەتىنى، كريم شريف (2009) سايکولوژيي گەشە (مندال و ھەزىز مكار)، چاپخانەي پەيەند، سەيمانى، چاپى يەكمەم. - الطواب، سيد محمود (2007) علم نفس النمو، كلية التربية، جامعة الإسكندرية. - عباس محمود عموم (2012). دەروازىيەك بۇ سايکولوژيي گەشە (مندال - ھەزىزەكار - پىرى). وەرگىرانى: قاسم على عوسمان، نارين. - محمد عودة الريماوي (2011). لە دەرۋونزانى مندالدا، وەرگىرانى: ئارى عوسمان خيات، چاپى دووەم، نارين. - عبدالجبار أحمد وآخرون (2003). موسوعة تربية الطفل في (سيكلولوجيا الطفولة المبكرة) طفل الحضانة والروضة، دار قباء. - ۋۇلقانگ بېركمان (2015). دەرۋونناسى مندال وھەزەكار - دەروازىيەك بۇ پەرمەردەبىي ھاوجەرخ . وەرگىرانى: كامران چروستانى، چاپخانەي سەرددەم. - ثائز أحمد غباري و خالد محمد أبو شعيرة (2009). سيكولوجيا النمو الإنساني بين الطفولة والمراقة ، مكتبة المجتمع العربي ، الطبعة الأولى. - أحمد محمد الزعبي (2001): علم نفس النمو (الطفولة والمراقة) الأسس النظرية - المشكلات وسبل علاجها، دار زهران. - Cole, M., Cole, S. R., & Lightfoot, C. (2009). The development of children. Macmillan. - Owens, K. B. (2012). Child & adolescent development: An integrated approach. Wadsworth/Thomson Learning. - Shaffer, D. R., & Kipp, K. (2010). Developmental psychology: Childhood and adolescence. Cengage Learning.

2 - گفوار و ریقیو و (تینترنیت):
هموهها سوود و هرگز تن له چندین سمرچاوهی تینترنیت بو و هرگرتی وینه و دایهگرام و فیدیو پهیوهست به بابهتمکمه.

17. بابهتهکان:

ناوہرؤکی زانستی بابهتهکه:

پیدانی ناومرؤکی بابهت و کورتیمهک دهربارهی بابهت.	ههفتنهی یمهکم
دهروازهیمهک بوده وونز انى گمهشی مندال. بابجنه گمهش و ریازهکانی توئی عنجه و هی.	ههفتنهی دووهم
دهروونز انى گمهش و پهوهندی به زانسکاری تر. لایهنه کاره گمشع و په مسنه ندن.	ههفتنهی سینیم
گرنگی توئی عنجه و له بواری دهروونز انى گمهش. گرنگی دهروونز انى گمهش.	ههفتنهی چوارهم
گمهش له قوناخی لک ورپله و قوناغهکاری دووگ طانی (پتاندرهه طلتوکه و گمهشی کورپله).	ههفتنهی پینجم
فاکتنه کاریگه ریمهکانی سهر گمهشی مروقه. بوماوه و کاریگه ریمهکانی جینهکان و تیکچونی بوهیلهکان. دلاریکردنی رمگزی لکورپله.	ههفتنهی شمهشم
پیگمیشن. گلاند و ریزنهکان.	ههفتنهی حمهتم
تاقیکردنیه و هی مانگانه - یمهکم	ههفتنهی همهشتم
فاکتنه ده رکیمهکاره گمهش. قوناغه کارهه طلای مندال و پیغیتیمهکاره گمشع تییدا.	ههفتنهی نویم
گرنگی فلسله فله لک طلایه و هی منداله. گرنگی بایولفیزی لک طلایه و هی دهروونز انى مندال.	ههفتنهی دهیم
قوتابخانه سایکلوزیهکان و کاریگه ریمهکان له سهر دهروونز انى گمهشی مندال. هندنیک له پیغیتیمهکان و لکهشیه کاره گمهشی مندال.	ههفتنهی یازدم
بی جوشبوون و کاریگه ری نهبوونی دائیه و کم و کوریبه ژینگمیمهکان و همهستیمهکان له طلایه مندال. گرنگی باخچه هی ساواعلن لعڑ طانی مندال.	ههفتنهی دوازدهم
گمهشی زمانی مندال. گمهشی هوشکی مندال.	ههفتنهی سیزدهم
گمهشی لکومه لایهه نتی و چمهکی هاورینیه لای مندال. گمهشی مورآل لای مندال. دهرکهوتی رهفتاری شهر انگوئی و ریلی میدیا و راگه طاندن تییدا.	ههفتنهی چواردهم
تاقیکردنیه و هی مانگانه - دووهم	ههفتنهی پازدهم

18. بابهته پراکتیک: نیمه.

19. تاقیکردنیه و هکان

1. دارشتن:

پ/ مهیوهست له دهروونز انى مندال چیه؟ و گرنگترین نامانچهکانی چیین؟ به تمواوی روونی بکهرهوه.

2. راست و چهوت:

پ/ نیشانه‌ی راست یان همه‌له دابنی و همه‌له کانیش راستبکه‌ره وه نه‌گهر همه‌بیت:
1 - زانا (ژان پیازی) باس له گمه‌شه‌ی همه‌چوونی مندان دهکات.

3. بژارده‌ی زور:

پ/ دروونزانی گمشه گرنگی دهدات به قوناغه‌کانی:
1 - پیش له‌ایکبوون 2- مندالی 3- هه‌زه‌کاری 4- سه‌جه‌میان.

4. بوشایی:

له گرنگی‌کانی دروونزانی مندان ، ، ،

20. تیبینی تر: نیبه.

21. پیداچوونه‌وهی هاو‌هله:

ماموستای بابه‌ت

پ. ی. د. آراز حکیم رضا